

Nr 522.

Av herrar Hjalmarson och Birke, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 60, med förslag till lag om yrkesskadeförsäkring m. m.

Alltsedan 1901 års lag om ersättning för skador till följd av olycksfall i arbete tillkom har de anställdas skydd för under arbete ådragna skador successivt utbyggt. Genom lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete, vilken hitintills utgjort den grundläggande lagstiftningen på detta område, övergick man från principen om arbetsgivarens omedelbara ersättningsskyldighet till principen om arbetsgivarens försäkringsplikt. Det då skapade obligatoriska försäkringsskyddet för arbetstagaren utökades sedermera genom 1918 års fiskarförsäkringsförordning och 1929 års yrkes-sjukdomsförsäkringslag. Därefter har i flera omgångar skett ytterligare påbyggnader och förbättringar av denna lagstiftning innebärande bl. a. att ersättningsnivån höjts och försäkringsskyddets omfattning ökat genom att flera arbetstagargrupper och flera sjukdomar kommit att inräknas under försäkringen.

Med Kungl. Maj:ts proposition nr 60 år 1954 förelägges riksdagen ett förslag till ny yrkesskadeförsäkringslag, som icke endast är avsedd att ersätta 1916 och 1929 års lagar samt 1929 års förordning utan också att fullfölja arbetet på att göra de anställdas försäkringsskydd ur enskild och allmän synpunkt mer fullständig och tillfredsställande. Sålunda föreslås en avsevärd uppjustering av ersättningsnivån från en maximal sjukpenning av 15 kronor 50 öre vid en årlig arbetsförtjänst av 6 885 kronor eller däröver till icke mindre än 23 kronor inklusive barntillägg vid 14 000 kronors inkomst eller däröver. Andra exempel på förbättringar i förhållande till tidigare lagstiftning är en ytterligare utvidgning både av den krets arbetare som inbegripes under försäkringen och av själva försäkringsskyddets omfattning.

Av socialförsäkringsgrenarna torde yrkesskadeförsäkringen vara icke endast den äldsta utan även den försäkring där de tyngst vägande skälen kan anföras för försäkringsplikt. Det är därför av speciell vikt att denna försäkring får en sådan utformning att den verkligen ger ett för arbetstagaren tillfredsställande skydd för de risker arbetsinsatsen skapar.

Det är ur denna synpunkt vi bedömer Kungl. Maj:ts förslag till ny yrkesskadeförsäkringslag. De olika bestämmelserna i denna lag ger uttryck för vid förberedande utredningsarbete och inom Kungl. Maj:ts kansli gjorda avvägningar. Det finns anledning understryka att dessa i flertalet avseenden

medfört avgjorda förbättringar, vilka ur det syfte lagen avser att tjäna måste betraktas såsom tillfredsställande. På andra punkter däremot förefaller oss det framlagda lagförslaget bestämmelser otillräckliga. På åtskilliga av dessa synes oss kompletteringar böra övervägas. Att skapa trygghet mot de ekonomiska följderna av skada i arbete är enligt vår uppfattning en så väsentlig uppgift att man måste vara beredd att taga de därav följande finansiella konsekvenserna.

Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till reform av yrkesskadeförsäkringen har i betydande grad fått sitt innehåll bestämt av att denna försäkring föreslås samordnad med den allmänna sjukförsäkringen, som enligt beslut vid föregående års riksdag är avsedd att genomföras från och med den 1 januari 1955.

Principiellt sett talar starka skäl för en samordning mellan en yrkesskadeförsäkringslag och sjukförsäkringslagen. Önskvärdheten av en samordning uttalades även i av herrar Hagård och Birke avgivna reservationer till socialvårdskommitténs förslag till ny yrkesskadeförsäkringslag. Den allmänna grundsyn åt vilken de givit uttryck förefaller oss fortfarande ha mycket som talar för sig.

Den grundläggande förutsättningen för en samordning mellan dessa båda socialförsäkringslagar är emellertid att den allmänna sjukförsäkringen är väl utformad och motsvarar de personella, samhällsekonomiska och statsfinansiella resurserna. Den förutsätter också att de organisatoriska och tekniska problem av praktisk administrativ art redan från början genomarbetats. Samordningen får vidare icke innebära att skyddet för de yrkesskadeförsäkrade försämras. Det måste nämligen uppställas alldeles särskilda fordringar på yrkesskadeskyddets effektivitet.

Enligt vår bedömning, som vi gav uttryck för både vid 1953 års riksdag i samband med propositionen om sjukförsäkringslagens ikraftträdande m. m. och i vid årets riksdag väckta likalydande motionerna I: 384 och II: 490, finns icke för närvarande förutsättningarna för ett genomförande av en obligatorisk sjukförsäkring. Utan att nu upprepa de vägande skäl vi anfört för detta ståndpunktstagande vill vi dock framhålla att i propositionen om yrkesskadeförsäkringslag departementschefen nödgas konstatera att vissa av de organisatoriska problem, som en samordning medför, ännu icke kunnat slutligt lösas. Detta gäller bl. a. frågan om möjligheten att inom yrkesskadeförsäkringen kunna bibehålla förutsättningarna för en fri och effektiv konkurrens mellan olika företagsformer.

Vid vår behandling av det föreliggande förslaget till yrkesskadeförsäkring är därför utgångspunkten att sjukförsäkringslagen icke kan träda i kraft förrän vid en senare tidpunkt än den 1 januari 1955. Härigenom skulle vi få en icke tidsbestämd period under vilken yrkesskadeförsäkringslagen måste verka utan samordning. Denna tid bör naturligtvis användas till fortgående undersökningar av den slutliga lösningen på hur sjukförsäkringslagen i

detalj skall utformas. Den får inte vara en period av försämrat försäkringskydd för dem som riskerar yrkesskador.

Så torde ej heller bliva fallet. Man kan tillvarataga och komplettera de förbättringsförslag som Kungl. Maj:t framlagt så att dessa blir en realitet för de försäkrade oavsett sambandet med den obligatoriska sjukförsäkringen. Under denna tid bortfaller vidare automatiskt de komplikationer som samordningen skapat och som i vissa fall föranlett att de yrkesskadades ersättningar blivit försämrade. Härigenom kommer de yrkesskadade att på för dem väsentliga punkter, såsom t. ex. i fråga om karenstidens längd, ersättningens storlek, ersättning för läkarvård och resor etc., kunna erhålla större förmåner än vad som skulle ha utgått enligt Kungl. Maj:ts förslag.

Den av oss förordade fristående yrkesskadeförsäkringen kommer att medföra ett förhållandevis stort antal jämkningar i Kungl. Maj:ts lagtextförslag varför det för en tillfredsställande överskådlighet synes oss lämpligast att vid varje paragraf lämna en kortare redogörelse för av oss föreslagna ändringar. Härvid kommer även förslag till sådana jämkningar i lagtexten, vilka icke är föranledda av uteslutningen av samordningen, att behandlas.

Förslaget till lag angående yrkesskadeförsäkring.

4 §.

I denna paragraf anges bl. a. vissa undantag från huvudregeln för försäkringstillhörigheten. Den av oss föreslagna lydelsen medför i förhållande till propositionen ingen ändring i fråga om den krets arbetstagare som undantages från försäkringen, annat än att den tidpunkt från vilken en arbetstagare är försäkrad, räknas från dagen varunder han fyller sexton år och icke från och med ingången av kalendermånaden näst efter den. Vidare kommer beräkningen av den årliga arbetsförtjänsten av förvärvsarbete att bli något gynnsammare än enligt propositionens förslag.

6 §.

I denna paragraf definieras begreppet yrkesskada.

Vad angår yrkessjukdomar, som orsakats av ämnen eller strålände energi, omfattas dessa enligt nuvarande regler endast om de är uppräknade i en förteckning, som är intagen i 1929 års yrkessjukdomsförsäkringslag. Socialvårdskommittén hade föreslagit en betydelsefull utvidgning i förhållande till vad som nu gäller, nämligen att alla hudsjukdomar, som orsakats av arbetet genom inverkan av något ämne eller annan substans, skulle få räknas som yrkesskador och att förteckningssystemet således skulle slopas beträffande dessa sjukdomar, dock att en särskild karenstid om 28 dagar skulle gälla och en strängare bevisregel tillämpas. Övriga ämnessjukdomar samt sjukdomar, som orsakats av strålände energi, skulle däremot enligt kommitténs förslag följa i stort sett samma regler som nu, d. v. s. få räknas som yrkesskador endast om det ämne eller den energiform, som givit upphov till sjuk-

domen, funnes upptagen i en på visst sätt fastställd förteckning. Sedermera har socialförsäkringsutredningen omprövat hithörande frågor och därvid funnit, att samordningen med sjukförsäkringen skapat förutsättningar för ett slopande av förteckningssystemet såvitt angår alla ämnes- och strålnings-sjukdomar.

Enär samordningsmotivet bortfaller föreslår vi en bestämmelse i stort sett byggd på socialvårdskommitténs förslag, innebärande att med yrkesskada skall förstås även sjukdom, som uppkommit i arbetet genom inverkan av ämne, som intagits i av Konungen särskild upprättad förteckning. Konungen skall likaså äga föreskriva att såsom yrkesskada må betraktas skada som framkallats av visst slag av strålande energi.

11—12 §§.

Propositionens 11 § innehåller huvudbestämmelserna om samordningen. Denna paragraf föreslås helt utgå och ersatt med propositionens 12 § som reglerar läkarvårdsersättning m. m. Härigenom kommer de yrkesskadade i likhet med nuvarande olycksfallsförsäkringslag men till skillnad från Kungl. Maj:ts förslag att få full ersättning för all erforderlig läkarvård även under de första nittio dagarna ävensom full ersättning för resor.

Såsom 12 § införes en bestämmelse om karenstid för utfående av sjukpenning. Enligt den föreslagna yrkesskadeförsäkringslagen omfattas även de yrkesskadade av sjukförsäkringens absoluta karenstid om tre dagar. För närvarande gäller en karenstid för yrkesskador av endast två dagar efter dagen för olycksfallet. Varar sjukdom längre än två dagar erhålles dock ersättning även för de två karensdagarna. En sådan beräkning är uppenbarligen gynnsammare för den yrkesskadade. Eftersom det här gäller ersättning för liden skada bör någon begränsning av ersättningen icke ske sedan skadan verkligen konstaterats. Vårt förslag till 12 § har därför utformats i anslutning till motsvarande bestämmelse i 1916 års olycksfallförsäkringslag.

13 §.

I denna paragraf har intagits regler om sjukpenningens storlek i vissa fall. Propositionen föreslår här i enlighet med vad som stadgas i sjukförsäkringslagen att såväl hel som halv sjukpenning skall kunna utgå. Enligt nuvarande lagstiftning utges emellertid icke endast hel eller halv sjukpenning utan även tredjedels och fjärdedels sjukpenningar. Den av Kungl. Maj:t föreslagna begränsningen av sjukpenningens differentiering synes huvudsakligen vara betingad av samordningen med sjukförsäkringslagen. En bestämmelse om att även fjärdedels sjukpenning skall kunna utgå synes böra införas.

Propositionens bestämmelse om att sjukpenning ej må utgå efter lägre sjukpenningssklass än den till vilken den skadade hör enligt sjukförsäkringslagen bortfaller i vårt förslag.

14—15 §§.

I dessa paragrafer föreslås endast sådana ändringar att barntillägg och hempenning kan utgå inom yrkesskadeförsäkringen utan tillämpning av sjukförsäkringslagens regler härutinnan.

20 §.

Enligt propositionen skall i den krets som kan erhålla efterlevandelivränta även kvinna som sammanlevde med den avlidne utan att vara gift med honom upptagas. Som enda kriterium gäller att hon skall ha sammanlevt under avsevärd tid under äktenskapsliknande förhållanden med den avlidne. Detta innebär ett avsteg från socialvårdskommitténs förslag härutinnan. Kommittén ansåg sig nämligen icke kunna förorda en generell livränterätt för kvinna, som sammanlevde med den avlidne under äktenskapsliknande förhållanden. Däremot hade kommittén föreslagit, att livränta skulle utgå under förutsättning att barn funnes i förbindelsen eller kvinnan vid dödsfallet vore havande med barn till den avlidne.

Departementschefen har motiverat sitt ställningstagande med att de sociala synpunkterna måste få göra sig starkt gällande vid utformningen av yrkesskadeförsäkringslagens regler om efterlevandelivräntor. Han framhåller vidare att principen att likställa äkta makar å ena sidan och man och kvinna, som sammanlever under äktenskapsliknande förhållanden, icke är ny i lagstiftningen. Den har nämligen kommit till uttryck i folkpensioneringslagens 13 § enligt vilken ogift pensionstagare som sedan avsevärd tid sammanlevt med annan under äktenskapsliknande förhållanden må anses såsom gift med denne.

Att bestämma huruvida här förutsatt sammanlevnad förelegat eller icke torde bereda uppenbara svårigheter. Det må nämligen framhållas att de i yrkesskadeförsäkringen aktualiserade fallen till skillnad från de enligt folkpensioneringslagen ofta rör unga människor, där svårigheterna att kontrollera huruvida ett äktenskapsliknande sammanlevnadsförhållande förelegat är avsevärda. De kontrollmöjligheter som de lokala pensionsnämnderna har vid bestämmandet av huruvida enligt folkpensioneringslagen sammanlevnad under äktenskapsliknande förhållanden förelegat saknas likaså här. Införes barnkriteriet skulle något mer omfattande kontrollarbete icke erfordras. I de förhållanden där barn finnes har vidare sammanlevnaden i de flesta fall redan fått en mer beständig och äktenskapsliknande karaktär varför vi förordar att livränterätten skall förknippas med ett barnvillkor. Lagtexten föreslås ändrad i överensstämmelse härmed.

26 §.

I denna paragraf som innehåller regler om avdrag i vissa fall å yrkesskadeersättningen har endast vissa redaktionella av samordningens bortfall föranledda ändringar föreslagits.

28 §.

Denna paragraf innehåller bestämmelser om nedsättning i vissa fall av ersättningen till skadad och till efterlevande.

I propositionen nr 178 vid 1953 års riksdag om vissa ändringar i sjukförsäkringslagen m. m. diskuterades frågan om en eventuell ändring av sjukförsäkringslagens i förhållande till 1916 års olycksfallsförsäkringslag betydligt mildare nedsättningsregler. Härvid godkände riksdagen Kungl. Maj:ts ståndpunkt, enligt vilken någon skillnad i nedsättningsbestämmelserna icke skulle göras mellan sjukdom till följd av yrkesskada eller annan sjukdom. Ej heller skulle samordningen mellan sjuk- och yrkesskadeförsäkringen få medföra någon skärpning av sjukförsäkringens regler i detta hänseende.

Det nu av Kungl. Maj:t framlagda förslaget skiljer sig från 1916 års lag och från det av socialvårdskommittén framlagda förslaget till yrkesskadeförsäkringslag bland annat i det hänseendet, att nedsättning av ersättning visserligen kan förekomma, då den försäkrade genom brottslig handling förorsakat olycksfallet, men icke om det föranletts av att den försäkrade varit berusad eller gjort sig skyldig till grov vårdslöshet. Ur arbetarskyddssynpunkt är det ett väsentligt intresse, att de föreskrifter, som är meddelade för att nedbringa olycksfallsriskerna, verkligen upprätthålles. Arbetarskyddslagens bestämmelser är ägnade att minska de risker som arbetsinsatsen skapar och utgör därför ett komplement till yrkesskadeförsäkringen. Riskerar arbetstagaren att gå miste om någon del av försäkringsersättningen vid olycksfall, som förorsakats av att den försäkrade av grov vårdslöshet brutit mot upprätthållna skyddsföreskrifter eller som eljest föranletts av grov vårdslöshet, utgör detta ett incitament till en bättre efterlevnad av skyddsföreskrifterna och större försiktighet vid arbetets utförande.

På grund härav har i vårt förslag ifrågavarande paragraf utformats i enlighet med den av socialvårdskommittén förordade lydelsen, enligt vilken nedsättning av ersättning kan ske vid grov vårdslöshet och om den skadade varit berusad vid olyckstillfället.

32 §.

Ifrågavarande paragraf föreslås omarbetad med utgångspunkt från de i 33 § 1916 års olycksfallsförsäkringslag upptagna bestämmelserna om anmälan om yrkesskador.

36 och 47 §§.

Endast i paragraferna intagna hänvisningar till andra bestämmelser föreslås ändrade.

Under åberopande av vad vi ovan anfört hemställer vi,

- a) att riksdagen måtte antaga det i Kungl. Maj:ts proposition nr 60 framlagda förslaget till lag angående yrkesskadeförsäkring med följande ändringar:

4 §.

Från försäkringen — — — arbetsgivaren.

Från försäkringen undantages jämväl arbetstagare, som är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svågerlag med arbetsgivaren eller dennes make och som varaktigt lever i hushållsgemenskap med arbetsgivaren, under förutsättning att han icke fyllt sexton år eller han icke haft en årlig inkomst av förvärvsarbete av minst ettusentvåhundra kronor. Med släktskap likställes adoptionsförhållande.

Utföres — — — arbetsgivarna.

6 §.

Med yrkesskada förstås

- a) skada till följd av olycksfall i arbetet;
- b) i den mån Konungen meddelar föreskrifter därom skada, som annorledes än genom olycksfall orsakats av arbetet och framkallats genom inverkan av i föreskrifterna angivet ämne eller strålände energi; samt
- c) i den mån Konungen så föreskriver skada, som annorledes än genom olycksfall orsakats av arbetet och framkallats genom inverkan av ensidiga, ovanliga eller ovanligt ansträngande rörelser, av fortgående, upprepat eller ovanligt tryck, av skakningar eller vibrationer från maskiner eller verktyg eller av buller eller smitta.

Med skada avses — — — sitt ändamål.

Solsting, värmeslag, — — — genom olycksfall.

Till olycksfall — — — med arbetsanställningen.

Skada, som — — — såsom yrkesskada.

11 §.

Föranleder yrkesskada behov av läkar-, tandläkar- eller sjukhusvård eller av läkemedel, skola erforderliga kostnader härför ävensom nödiga utgifter för resor ersättas av försäkringsinrättningen. Med läkarvård likställes sjukgymnastik eller eljest behandling med bad, massage, elektricitet eller hetluft eller annan därmed jämförlig behandling, som meddelas efter läkares föreskrift. Kan läkarvård ej anskaffas utan oskäligen omgång eller kostnad, må ersättning i stället lämnas för annan lämplig vård.

Ersättning skall ock utgå för erforderliga kostnader för särskilda hjälpmedel till lindrande av menliga följder av skadan, såsom kryckor, konstgjorda lemmar och glasögon. Erfordras förnyelse av dylika hjälpmedel må, när skäl där-

till prövas föreligga, kostnaden härför ersättas genom ett årligt belopp, som svarar mot den sannolika årliga kostnaden för förnyelsen, eller genom ett belopp för en gång, motsvarande kostnadens kapitalvärde enligt beräkningsgrunder som fastställas av Konungen.

12 §.

Förorsakar yrkesskada sjukdom, som varat mer än två dagar efter dagen för olycksfallet, utgives från och med dagen efter sistnämnda dag sjukpenning.

13 §.

Sjukpenning utgör *hel sjukpenning* för varje dag, sjukdomen medför förlust av arbetsförmågan, *halv sjukpenning* för varje dag, arbetsförmågan till följd av sjukdomen är nedsatt med minst hälften, och *fjärdedels sjukpenning* där arbetsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel.

Sjukpenningens storlek bestämmes, där ej annat följer av vad i femte stycket sägs, av den sjukpenningklass, till vilken den skadade med hänsyn till sin årliga arbetsförtjänst är att hänföra.

Sjukpenningklasserna och beloppet av hel sjukpenning inom varje klass framgå av följande tabell:

Sjukpenning- klass nr	Den skadades årliga arbetsförtjänst uppgår		Beloppet av hel sjukpenning	
	till kr.	men ej till kr.	för tid t. o. m. den månad under vil- ken den skadade fyller 67 år kr.	för tid därefter kr.
1	—	1 800	3	3
2	1 800	2 400	4	4
3	2 400	3 000	5	5
4	3 000	3 600	6	5
5	3 600	4 200	7	6
6	4 200	5 000	8	6
7	5 000	5 800	9	7
8	5 800	6 800	10	7
9	6 800	8 400	12	8
10	8 400	10 200	14	9
11	10 200	12 000	16	10
12	12 000	14 000	18	11
13	14 000	—	20	12

Halv sjukpenning utgör hälften av hel sjukpenning, fjärdedels sjukpenning utgör fjärdedelen av hel sjukpenning.

För tid, beträffande vilken livränta, som tillerkänts den skadade enligt 16 § första stycket andra punkten, icke må uppbäras, må hel sjukpenning jämte barntillägg, som avses i 14 §, icke utgå med lägre belopp än som motsvarar livräntan för dag räknad.

14 §.

Har skadad ett eller flera hemmavarande barn under 16 år, skall utgivas *barntillägg* till sjukpenning. Barntillägg till hel sjukpenning utgör en krona för ett eller två barn, två kronor för tre eller fyra barn samt tre kronor för fem eller flera barn, allt för dag. Barntillägg till halv sjukpenning utgår med hälften av belopp som nu sagts. Barntillägg till fjärdedels sjukpenning utgår med en fjärdedel av belopp som nu sagts.

Vad i första stycket sägs skall även gälla därest den skadade har annat barn, som icke uppnått sexton år, såframt den skadade är underhållsskyldig beträffande barnet och styrker, att underhållsskyldigheten fullgöres. Ej må barntillägg utgå för tid, beträffande vilken annan jämlikt första stycket äger uppbära barntillägg för barnet.

Med barn likställas adoptivbarn och fosterbarn ävensom barn, adoptivbarn och fosterbarn till den skadades make.

15 §.

För tid, — — — *hempenning*.

Hempenning utgår — — — 14 § sägs.

För skadad kvinna, som i hemmet har minst ett barn under tio år, för vilket barntillägg enligt 14 § skall utgivas, skall hempenningen utgöra minst tre kronor för dag. Sådan kvinna skall tillika äga uppbära barntillägg till hempenning med två kronor, såframt hon ej enligt 14 § är berättigad till barntillägg med högre belopp.

I övrigt skall vad i denna lag sägs om sjukpenning gälla även hempenning.

20 §.

Änka efter den — — — underhåll av den avlidne.

Var den avlidne ogift, skall livränta efter samma grunder som angivits i första stycket utgå till ogift kvinna, som sedan avsevärd tid sammanlevde med den avlidne under äk-

tenskapsliknande förhållanden och som har barn med honom eller är havande med barn till honom, så ock till kvinna, som var trolovad med den avlidne och som hade eller haft barn med honom eller var havande med barn till honom. Har kvinna som nu nämnts varit gift och äger hon åtnjuta underhåll av sin förutvarande man eller, om han är avliden, i egenskap av efterlevande till honom uppbära livränta, pension — annan än folkpension — skadestånd eller annan därmed jämförlig ersättning, som skall upphöra att utgå därest hon ingår nytt äktenskap, skall för tid, under vilken hon äger rätt till dylik förmån, henne tillkommande livränta enligt detta stycke minskas med vad som svarar mot värdet av förmånen. Avdrag som nu sagts skall ock ske för vad kvinnan äger uppbära i livränta efter man, med vilken hon tidigare sammanlevat under äktenskapsliknande förhållanden eller varit trolovad.

Rätten till — — — med annan.

Efterlämnar den som — — — avlidnas årliga arbetsförtjänst.

Var den som — — — avlidnes årliga arbetsförtjänst.

Finnas flera — — — den årliga arbetsförtjänsten.

Skall livränta — — — stycke och i 23 §.

26 §.

Har skadad från statsunderstödd sjukkasse uppburit ersättning, som skolat utgivas av försäkringsinrättning, skall, därest förhållandet kommer till inrättningens kännedom, vad som utgivits från kassan, men som enligt kassans stadgar ej må utgå samtidigt med ersättning enligt denna lag, avdragas från ersättning som i anledning av skadan tillkommer honom enligt denna lag, samt det avdragna beloppet utbetalas till kassan.

Från ersättning, — — — till pensionsstyrelsen.

28 §.

1 mom. Har den försäkrade ådragit sig skadan vid förövande av handling, för vilken straff genom lagakraftgående dom ådömts honom, eller har olycksfallet föranletts därav, att den skadade varit berusad, må ersättning till honom skäligen nedsättas.

Lag samma vare, om den skadade genom åsidosättande av vidmakthållen anordning till skydd mot olycksfall eller genom överträdelse av upprätthållen föreskrift rörande

visst förfarande för undvikande av olycksfall eller ock eljest själv vållat olycksfallet; dock endast under förutsättning att han måste anses hava genom sitt beteende ådagalagt grov vårdslöshet.

2 mom. Har olycksfall, som medfört den skadades död, vållats av efterlevande på sätt, som avses i 1 mom., må den efterlevandes livränta skäligen nedsättas.

3 mom. Har den skadade utan giltigt skäl underlåtit att ställa sig till efterrättelse sådan anordning eller föreskrift om läkarvård eller annan vård eller föreskrift i övrigt, som i syfte att förkorta sjukdomstiden eller eljest minska olycksfallets följder givits av den försäkringspliktige eller dennes representant, läkaren eller försäkringsinrättningen, och har skadan till följd av underlåtenheten medfört väsentligt mera långvarig eller höggradig nedsättning av arbetsförmågan, må ersättningen till den skadade skäligen nedsättas.

Skälig nedsättning må ock ske om den försäkrade medvetet eller av grov vårdslöshet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift angående förhållande, som är av betydelse för rätten till ersättning.

Nedsättning, som i 1 och 3 mom. avses, må äga rum allenast å sjukpenning jämte barntillägg samt livränta, som avses i 16 §.

Nedsättning som nu är sagt må likväl icke äga rum där den som framkallat försäkringsfallet befann sig i sådant sinnestillstånd som utesluter tillräknelighet för brott och ej heller där den handling som framkallat skadan företagits i syfte att förekomma skada å person eller egendom under sådana omständigheter att åtgärden kan anses försvarlig.

32 §.

Där skadan medfört eller skäligen kan antagas medföra påföljd, som föranleder utgivande av sjukpenning eller livränta, skall i 31 § omförmäld försäkringspliktig eller arbetsföreståndare, sedan han från den skadade eller eljest erhållit underrättelse om skadan, ofördröjligen därom hos den försäkringsinrättning, i vilken den skadade är försäkrad enligt denna lag, göra skriftlig anmälan enligt formulär, som fastställts av riksförsäkringsanstalten.

Har skadan medfört eller kan den skäligen antagas medföra påföljd, som föranleder ersättning allenast enligt 11 §, skall skriftlig anmälan av den försäkringspliktige eller arbetsföreståndaren göras hos försäkringsinrättningen i den ordning Konungen bestämmer.

Den som avgiver anmälan har jämväl att tillse, att läkarintyg enligt formulär, som fastställts av medicinalstyrelsen, angående skadans beskaffenhet och den skadades tillstånd eller, där skadan medfört döden, angående dödsorsaken, insändes samtidigt med anmälan eller snarast möjligt därefter. Vad sålunda stadgats skall dock ej gälla, där läkarintyg ej kan anskaffas utan oskäligen omgång eller kostnad.

Nödiga utgifter för intyg, som erfordras för bestämmande av ersättning eller för prövning, huruvida ersättning skall utgå, gäldas av försäkringsinrättningen.

36 §.

Sjukpenning utbetalas — — — en månad.

Livränta, som — — — av försäkringsrådet.

Beträffande tiden för utbetalning av årlig ersättning enligt 11 § andra stycket äger försäkringsinrättningen meddela sådana bestämmelser, som må anses lämpliga för vinnande av säkerhet, att ersättningen användes för det därmed avsedda ändamålet.

Annan ersättning — — — kan ske.

Förskottsvis utgiven — — — någon del återkrävas.

Slutar sjukpenning- eller livräntebelopp, — — — slutande belopp.

Angående — — — förordnar Konungen.

47 §.

I fråga om ersättning på grund av den frivilliga försäkringen skall gälla vad som stadgats beträffande ersättning på grund av den obligatoriska försäkringen. Från ersättning, som avses i 11—15 §§ och som belöper på tid innan den skadade blivit berättigad till livränta, skall dock avdragas vad som för motsvarande ändamål utgår i sjukhjälp från statsunderstödd sjukförsäkring och som enligt kassans stadgar ej må utgå samtidigt med ersättning enligt denna lag.

I försäkringsavtalet — — — första stycket.

b) avslå det i proposition nr 60 framlagda förslaget angående lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring;

c) för sin del antaga följande

*Förslag
till
lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927
(nr 77) om försäkringsavtal.*

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 8 april 1927 om försäkringsavtal skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

Denna lag — — — driver försäkringsrörelse.

Vad här stadgas äger icke tillämpning å återförsäkring eller försäkring, som meddelas av erkänd sjukkassa eller av erkänd arbetslöshetskassa, ej heller å avtal, som slutes i enlighet med föreskrifterna i lagen om frivillig statlig pensionsförsäkring eller i lagen om yrkesskadeförsäkring.

Å trafikförsäkring — — — särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.

Stockholm den 20 februari 1954.

Jarl Hjalmarson.

Em. Birke.